סמג לאוין מה טוש"ע י"ד סי קמו סעיף א: בו ג מיי שם הלכי י טור נו שם סעיף ו:

בא ד מייי שם טוש"ע שם פעיף ז: באג ו מיי׳ שם טוש״ע שם :סעי׳ ח וע״ם

שם קעיף ג: מה ח מיי׳ שם פ״ח :טוש"ע שם סעיף ט

מד ז מיי׳ שם פ״ז הלכ׳

תורה אור השלם וְעָבַר בָּה נִקְשֶׁה וְרָעֵב
וְהָיָה כִי יִרְעַב וְהִתְּקַצֵּף קלל במלכו ובאלהיו הלל במלכו ובאלהיו יביט והנה צרה וחשכה מְעוּף צוּקָה וַאֲפַּלָה מְעָרָח: ישעיהו ח כא-כב

רבינו חננאל (המשך) עבד לה הכי כי הדר ומשתככת חמתו והדר ועביד לה כדכתיב והיה במלכו ובאלהיו ופנה למעלה וכתיב בתריה צרה וחשכה מעוף צוקה ואפילה מנודח: פיסקא ביטל וחכ״א לא ביטל. אירטיא להו כשמכרה איבעיא להו כשמכוה לצורף ישראל מחלוקת ר׳ וחכמים. אבל אם מכרה לצורף עובד כוכבים דברי הכל לא ביטל. או דלמא בין בזה ובין בזה מחלוקת. ת״ש דאמר בה מהלוקה. היש האמו ר' נראין דברי לרבנן בשמכרה לחבלה. ומאן . ניהו צורף ישראל שאף אלא כשמכרה לצורף עובד כוכבים דאיכא עובו כוכבים ואיכא למימר לעובדה [מכרה]. אבל לחבלה מודו לי. מיתיבי הלוקח גרוטאות מן העובדי כוכבים ומצא בהן עבודת כוכבים אם עד שלא נתן מעות משך הרי זה יחזיר. משנתן מעות משך יוליך לים המלח. אי אמרת בשלמא י. לו פליגי. ורבנן אמרי לא ביטלה. הא מני רבנז היא ימשום הכי כיון שקנאה יוליך לים המלח שעדיין לא ביטלה. וכיון שקנאה ישראל אין לה בטילה עולמית. אלא אי אמרת מכרה לצורף ישראל דברי הכל ביטלה. אמאי יוליך לים המלח. הא כבר ביטלה. ופרקינן כי אמרינן בצורף ישראל ד״ה ביטל ^f) בפירוש עבודת כוכבים. אבל הכא אדעתא אדעתא דעבודת כוכבים א זבין. פי׳ גרוטאות לא זבין. פי׳ גרוטאות שיברי כלי מתכות: ת״ר לוה עליה או שנפל

א) אולי נ"ל אם מכרה בפירוש אדעתא דעבודת כוכבים וכו'.

עליה מפולת או גנבוה לסטין או הניחוה בעלים והלכו להם למדינת הים. דכל ישראל לגבי עבודת כוכבים כלורפין מדמותיב מהלוקח חלקו של עובד כוכבים שאפילו שלו אין יכול לבטל אלא למידק מינה גרוטאות ואי כשאינו לורף אסור מאי קפריך דלמא בשאינו לורף ישראל הוא דלא מבטל חלק העובד כוכבים אבל עובד כוכבים יכול איירי אלא איידי דנקט לורף עובד כוכבים נקט נמי לורף ישראל: אן דלמא בין בזו ובין בזו מחלוקת.

פירוש וה"ק אף בצורף ישראל שם סעיף ח: הריב"ן גריס מיקו והדר גריס מיתיבי מב ה מיי שם טוש"ע פירוש וה"ק אף בלורף ישראל א"ר נראין כו' ומותיב למ"ד מחלוקת בצורף עובד כוכבים אלמא בין בזו ובין בזו מחלוקת אבל ליכא למימר דלמיפשט בעיין אתי וקא מוכח דבתרוייהו פליגי כדמשמע מתוך פ״ה דח״כ כי קמשני לדחות (מ) שחין דוקה ולה פליגי הלה בחדה כלומר ללורף עובד כוכבים ח"כ תקשי למ"ד בצורף ישראל פליגי והוה ליה למימר תינח למ״ד בצורף עובד כוכבים מחלוקת אלא למ"ד בצורף ישראל דוקא מחלוקת היכי לישני דאין לומר דלישני נראין דבריי לי במכרה לחבלה ודברי חביריי במכרה לעובדה דהכי הוה ליה לשנויי ועוד דאין זה מעין מקומות אחרים בהמוכר הספינה (ב"ב דף עט.) גבי הקדש וכן בפרק קמא דחולין (דף יב.) גבי חשפה שבשוק ומיהו יש ליישב הגירסח כמו שהיה בספרים וכפ״ה ובא לפשוט הבעיא וקאמר הכי ת"ש א"ר נראין כו׳ אלמא בצורף ישראל נמי פליגי ואיפשיטא בעיין דבין בזו ובין בזו פליגי ותקשי למ״ד בלורף עובד כוכבים דוקה פליגי דלה התיה ברייתא (י) כפשטיה ודחי כלומר אפי׳ למ״ד דבלורף עובד כוכבים דוקה פליגי יש לפרש הברייתה כן ומיהו הפשיטות לא נדחית דלמ"ד בנורף ישראל פליגי והא אף בנורף ישראל קאמר ונ"ל דוהו עיקר דודאי הפשיטות לא נדחית דלגירסת הריב"ן נמי יש להקשות אמאי קאמר תיקו הא (ב) כמ״ד בלורף ישראל מחלוק׳ אי אפשר ליישב הברייתא אם לא שאמר בין בזו ובין בזו מחלוקת ולא קשיא דקאמר תיקו ופשיט בתר הכי דהכי אשכחן בפרק בתרא (דף סת.) גבי בעיא דפוגם מעיקרא מחלוקת

דקיימא בתיקו ובתר הכי פשיט ליה:

ו) א"ר הינל לא נלרכה אלא שיש לו. לישראל שותפות בה (ד) והא אבל בצורף ישראל. ° לאו דווקא לורף דאפי׳ שאינו לורף נמי למ א ב מיי פיים מהלי גופה לא אלטריך לאשמועינן דהא נמי פשיטא שאינו יכול לבטל חלקו של עובד כוכבים שאפילו שלו אין יכול לבטל אלא למידק מינה

לבטל חלק עצמו ולא אמרינן כי היכי דחלקו של ישראל לא בטיל חלק של דרבי וולם לא נצרכה 6 שיש לו בה שותפות עובד כוכבים נמי לא בטיל: שיש לו וקמ"ל ישראל הוא דלא מבטל דעובד לעובד כוכבים בה שותפות. אפילו כוכבים אבל עובד כוכבים דנפשיה מבמל ביטל עובד כוכבים חלקו ההוא איכא דמתני לה אברייתא מר"ש בן מנסיא דישראל לא בטיל: וקמ"ל ישראל אומר "עבודת כוכבים של ישראל אין לה אדעתא דנפשיה פלח. ולא תלי בדעת במילה עולמית מאי עולמית א"ר הילל בריה דר' וולם לא נצרכה אלא ישיש לו עובד כוכבים: בותני' פחסה. מיעכה בקורנס: גררה. בטיט סחוב לעובד כוכבים בה שותפות וקמ"ל דישראל והשלך: אינה בטילה. דלפום שעתא אדעתא דנפשיה פלח: מֹתני' כיצד רתח עלה והדר פלח לה. כל הני ביטולי בעובד כוכבים קמיירי מבמלה יקמע ראש אזנה ראש חוממה ראש שפחסה בפניה. וקלקל אצבעה יפחסה אע"פ שלא חיסרה ביטלה לורתה: מנהני מילי. דהדר פלח לה: ירק בפניה השתין בפניה גררה זרק בה וקלל במלכו. מקלל את עבודת כוכבים את הצואה הרי זו אינה במילה מכרה או שלו ומבזה אותה: ופנה למעלה. לבו משכנה רבי אומר ביטל וחכ"א ילא ביטל: למעלה לשמים: ואל ארך יביט גכו' כי לא חיסרה במאי בימלה א"ר זירא חוזר ועובד עבודת כוכבים שלו: זעירי משמיה דרבי יוחנן ור' ירמיה השפחסה בפניה רקק בפניה והשתין בפניה כר אכא משמיה דרב. פליגי בטעמא מנה"מ אמר חזקיה ראמר קרא יוהיה כי ירעב והתקצף וקלל במלכו ובאלהיו ופנה דמתני': סתם לוקחי מתכת לורפים הן: בלורף עובד כוכבים. שמכרה למעלה וכתיב בתריה ואל ארץ יבים והנה עובד כוכבים ללורף חבירו התם צרה וחשכה וגו' דאע"ג דקלל מלכו ואלהיו קאמרי רבנן דלא בטלה דסבר המוכר ופנה למעלה אל ארץ יבים: מכרה או משכנה רבי אומר ביםל [וכו']: זעירי א"ר כיון דלוקח זה עובד כוכבים הוא פלח לה ולא תבר לה: אבל. מכרה עובד כוכבים לנורף ישראל מסתמא יוחנן ור' ירמיה בר אבא אמר רב ח"א מחלוקת בטלה מדעתיה דמידע ידע דהאי בצורף עובד כוכבים אבל בצורף ישראל דברי תבר לה: נראין דבריי שמכרה לחבלה. הכל ביטל וחד אמר יבצורף ישראל מחלוקת דביטל: ודברי חביריי. דלא ביטל איבעיא להו בצורף ישראל מחלוקת אבל צורף כשמוכרה לעובדה. ומדקתני נראין עובד כוכבים דברי הכל לא ביטל או דלמא דבריי בהא אבל דברי חביריי איו בין בזה ובין בזה מחלוקת ת"ש דא"ר נראין נראין בה מכלל (ס) דחבריה נמי בלחבלה דבריי כשמכרה לחבלה ודברי חביריי שמכרה פליגי ומדקאמר נראין דברי חביריי לעובדה מאי לחבלה ומאי לעובדה אילימא בלעובדה אבל דבריי אין נראין בה מכלל דאיהו נמי עלה פליג וה"ק אני לחבלה לחבלה ממש לעוברה לעוברה שמעתי בשתיהן ביטל והן שמעו ממש מ"מ דמ"ד בימל ומ"מ דמ"ד לא בימל בשתיהן לא ביטל ונראית שמועתי אלא לאו לחבלה למי שעתיד לחבלה ומנו משמועת חביריי בלחבלה ושמועת צורף ישראל לעובדה למי שעתיד לעובדה חביריי משמועתי בלעובדה: אילימא ומנו צורף עובד כוכבים וש"מ בין 🌣 בזה ובין לחבלה ממש. וו שנתנה ע"מ בזה מחלוקת לא ה"ק א"ר נראין דבריי לחבלה: מ"ט דמ"ד ביטל. בלעובדה לחביריי כשמכרה לחבלה ומנו צורף ישראל הא בהדיא אמר ליה לשם עבודת כוכבים אלמא לא אפקיה מוכר מכלל שאף חביריי לא נחלקו עלי אלא כשמכרה עבודת כוכבים: ומ"ט דמ"ד לא ביטל. בלחבלה הא ודאי בטלה מדעתיה: ומנו לורף ישראל. והאי סתמא זבין ליה ודקאמרי רבנן דלא ביטל מימר

לעובדה אבל לחבלה מודו לי מיתיבי יהלוקח גרומאות מן העובדי כוכבים ומצא בהן עבודת כוכבים אם עד שלא נתן מעות משך יחזיר אם משנתן מעות משך יוליך לים המלח אי אמרת בשלמא בצורף ישראל מחלוקת הא מני רבנן היא אלא אי אמרת בצורף עובד כוכבים מחלוקת אבל בצורף ישראל דברי הכל ביטל הא מני שאני התם דאדעתא דגרוטאות זבְין אדעתא דעבודת כוכבים לא זבין תנו רבנן ®לוה עליה או "שנפלה עליה מפולת או שגנבוה ליסטין או שהניחוה הבעלים והלכו למדינת הים

לעולם בצורף ישראל אפילו לרבנן ביטל והאי דקאמר ר' נראין דבריי כשמכרה לחבלה לאו דפליגי רבנן עליה דנימא נראין דבריי לשומעי מחלוקחינו מדברי חביריי אלא ר׳ לפרושי פלוגתייהו אתא ולאשמועינן דבצורף עובד כוכבים הוא דפליגי וה״ק נראין דבריי לחביריי ומודים הם לי כשמכרה למי שעתיד לחבלה שדברי חביריי כשמכרה לעובדה הן. ולישנא דמלחא דיקא הכי מדלא קחני ונראין דברי חביריי אלא ודברי חביריי מכלל דנראין דרישא לחביריו קאמר דנראין הלכך אי הוה תני סיפא ונראין הוה משמע ונראין דברי חביריי לי בלעובדה וא"כ במאי פליגי: **גרועאום**. שברי כספים: **אם עד שלא נתן מעות משך יחזיר.** לעובד כוכבים ויבטלנה ואחר כך אם ירצה יקחנה ממנו. ואע"ג דמשך לא אמרינן עבודת כוכבים של ישראל היא (מ) ואינה בטילה דהא משיכה בטעות הואי דלא ידע שיש בהן עבודת כוכבים: **אם משנק**ן מעות משך יוליך. הנאה לים המלח ואין רשאי להחזירה לעובד כוכבים וליטול מעותיו ואע"ג דמשיכה בטעות הואי כיון דיהב דמי כי הדר שקלינהו מיחזי כמאן דמובן. אלמא אע"ג דובין עובד כוכבים לישראל קתני אסורה דלא בטלה: אי אמרס בשלמא כו' אלא אי אמרם ללורף ישראל דברי הכל בטלה הא. מתניתין דישראל הוי לוקח וקתני יוליך לים המלח מני: שאני הסם דהאי עובד כוכבים אדעסא דעבודת כוכבים לא זבין. לא ידע שיש שם עבודת כוכבים אבל היכא דובין עבודת כוכבים לבדה ללורף ישראל דברי הכל ביטלה מדעתו: לוה עליה. עובד כוכבים אפילו מצורף ישראל: או שנפלה עליה מפולם. ואינו חש לפנוחה: או שגנבוה ליסטים. ואינו מחזר אחריה:

א) [תוספ' פ"ו ה"ב], ב) [לעיל מב.], ג) [לעיל מד:ן, ד) לקמן עא: ובכורות יג:ו. ה) ומוספ׳ פ״ו ה״ב ההודם],

גליון הש"ם תום' ד"ה אבל. לאו דווקא צורף. עי' לעיל מג ע"א תוד"ה איידי:

הגהות הב"ח (מ) גפ' לא נלרכה אלא שים לו: (ג) שם בחשום קים (ו' (ב) שם בתקנה רקק צפניה: (ג) גמ' צין בזו וצין בזו מחלוקת: (ד) רש"י ד"ה 6"ר הילל וכו' והיא גופיה נמי למ' . לאשמועינן איצטריך הינטריך המשנושינן: (ס) ד"ה ודברי וכי מכלל דחבריו נמי: (1) ד"ה אילימא לחבלה ממש שמכרה ע"מ לחבלה: (1) ד"ה ומנו לורף וכי מימת אמר איידי דדמיה מימת אמר איידי דדמיה יקרין האי לורף: (ת) ד"ח אם עד שלא וכו' ואינה בטילה דהא. נ"ב ע"ל בפ' בתרת דף עת: (ט) תום׳ במנת לף עמו לכן לדחות ד"ה או דלמא וכו' לדחות דלאו דוקא ולא וכו' כלומר בצורף: (י) בא"ד דלח חמיח ברייתח לנה להיה כריינה בריינה כריינה בריינה בריינה ולחי: (ל) בא"ד הא למ"ד בלורף וכו׳ אם לא שנאמר : כין

נמ'

מוסף רש"י

פחסה. הכה עליה ישראל בפטיש עד שנחמעכה נורתה אבל לא חיסרה כלוס (לעיל מב.). גררה. נטיט וכלואה (לעיל מד:). גרוטאות. חמיכות כסף (בכורות יג:). אם עד שלא נתן מעות יחזיר. דלא קנייה ולא מיחייב לבערה (לקמן עא:) לכעלה (לקמן נוא:) למעלה ליקמן (נוא:) למשיכה לוינה קונה (בכורות שם). יוליך הנאה לים המלח. דעבודת כוכבים ביד ישראל אינה בטלה עולמית וחח דלא מצי לאהדוריה למשקל דמי (לקמן עא:).

רבינו חננאל

אמר (נ) האי לורף ישראל הדר מזבין

לה לעובד כוכבים ופלח לה ור' סבר

כיון דלורף ישראל הוא מידע ידע

האי עובד כוכבים דסתמא חבולי

מחביל לה ומתיכה בכור: לא.

ב"ר לא נצרכה כגון שיש לו בה שותפות כו'. איכא דמתני לה אברייתא. ר׳ שמעון בן מנסיא אומר עבודת כוכבים של ישראל אינה רמלה עולמים. שותפות וקמ"ל ישראל מדעחא דופשיה פלח לה לעבודת כוכבים. וכי מבטיל לה עובד כוכבים לא מבטיל אלא חולקא דנפשיה. אבל חולקיה דישראל לא מצי ישראל אין לה בטילה עולמית: מתני' כיצד קטע ראש חוטמה. ראש אצבעה. פחסה כגון שהעביר צורת פניה ונראית כעין טס אע״פ שלא חסרה בטילה. אבל זרק בה צואה לא בטלה. מאי טעמא דבשעת כעסו